

Docent Z. Matějček šedesátiletý

Nechce se věřit, že ti, kdož upsali život vědě také mladé, jako je naše dětská klinická psychologie, kladli její základy a tvoří její současnost, překračují v tento čas životní mezník, který bývá nejen důvodem k životní bilanci, ale i milou příležitostí ke gratulaci.

Docenta PhDr. Zdeňka Matějčka není třeba představovat. Je jedním z nejmladších klasiků svého oboru. Ti, kteří měli možnost poznat jeho mladistvý elán, i mimořádnou pracovní výkonnost, by mu rozhodně nehádali šedesátku. Avšak moudrostí, vyvážeností a kouzlem osobnosti dosáhl plné zralosti již dávno.

K psychologii přistupuje stále nově, vidí ji zvědavýma dětskýma očima, svěží a nevšední, a tak pro ni strhává i druhé. Jeho objevy na podivuhodné výpravě do duševního světa člověka jsou plně postaveny do služby konkrétní pomoci ohroženému či narušenému vývoji. Poznání (diagnostika) je klíčem k lepšímu porozumění. Řečeno slovy jubilantovými: „Rozumět znamená pomáhat.“

Psychologie je mu zároveň vědou, uměním i řemeslem. Psychologická laboratoř je v jeho příměru renesanční dílnou, hutí, kde se přičiněním mnohých a vzájemnou inspirací rodí nová díla.

Ve svých profesionálních začátcích byl doc. Matějček formován prací pražského Sociodiagnostického ústavu, později dětské psychiatrické služby. Téměř 20 let působil v týmu psychiatrické poradny pro děti KÚNZ v Praze. Poznával tu rozmanitá prostředí pro vývoj dětí, ročně pak navštívil mnohá zařízení kolektivní výchovy. Šťastně podněcován osobnostmi, jako např. MUDr. O. Řihou, prim. Kučerou či MUDr. K. Mackem, rozvinul se tu ve vědce a klinika, který v posledních 13 letech rozdává bohaté zkušenosti na katedře pediatrie ILF v Praze. Rozmanitost zájmů má vždy společného jmenovatele: je jím vytvoření podmínek k plnému uskutečnění pozitivních možností jedince a rodiny.

Doc. Matějček je spolutvůrcem originálního konceptu lehkých dětských encefalopatií; s doc. Langmeierem tvořivě obohatili náš pohled v oblasti psychické deprivace; má největší zásluhy na výzkumu dyslexie, organizování i rozvoji péče o děti se specifickými poruchami učení. Ukazuje na nesmírný význam rodiny pro vývoj dětí. Setkáváme se s ním nejen na přednáškách, ale i na stránkách tisku, v rozhlasu i TV. Burcuje svědomí a budí porozumění filmy, jako „Děti bez lásky“ a „Takové zvláštní dětství“. Bestselerem byla kniha „Člověk známý neznámý“, stejně jako dnes „Výpravy za člověkem“, obojí napsané ve šťastné tvůrčí souhře s doc. Langmeierem.

Po právu je jubilant uznávaným představitelem naší psychologie. Jeho práci se dostává zaslouženého ohlasu i v cizině, kde znamenitě reprezentuje vynikající úroveň péče o děti v socialistickém zdravotnictví. Přesto přese všechno zůstává člověkem skromným, vlídným a přátelským. Nic lidského mu není cizí.

Mnoho pracovních a osobních úspěchů i v budoucnu přeje za celou psychologickou obec

Jaroslav Šturma